

GOLAN

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Er worden verschillende herleidingen gegeven:

- 1] Hebreeuwse aardrijkskundige aanduiding: 'Omtrek'.
- 2] Afgeleid van een werkwoord dat betekent: 'openbaren', 'onthullen', in het oog lopen' enz. Dat zou dan betrekking kunnen hebben op het feit, dat het om een hoogte ging. Precies zoals Jezus opmerkt in Matteus 5,14: "Een stad op een berg kan niet verborgen blijven".

*

Tegenwoordig is het de naam voor de 'hoogte' op het grensgebied van het noord-oosten van Israël en Syrië.

Golan speelt reeds in de bijbel een rol. Volgens het boek Deuteronomium (04,43) wees Mozes in het gebied aan de overkant van de Jordaan drie vrijsteden aan. Dat waren toevluchtsoorden voor mensen die, zonder dat er sprake was van opzet of haat, een ander hadden gedood. Wanneer je in zo'n geval de wijk nam naar een vrijstad, mocht men je niets doen. In alle andere gevallen gold als rechtsnorm 'Oog om oog, tand om tand'. Wanneer je iemand een oog had uitgeslagen, dan moest jou als straf ook een oog uitgeslagen worden. Had je iemand een tand uit zijn mond geslagen, dan werd jou bij wijze van straf hetzelfde gedaan. Dit was een aanzienlijke verbetering in vergelijking met voorafgaande tijden. Dan kon het gebeuren, dat de wraak van het slachtoffer, of van diens familie in geen verhouding stond met het aangedane leed. Het principe van 'Oog om oog...' hield bijgevolg in, dat jij gedood moest worden, wanneer je een ander had gedood. Maar ook hier maakte Mozes' wet onderscheid. Er bestond verschil tussen iemand die moedwillig en met voorbedachten rade doodde, en iemand die per ongeluk schuldig was aan de dood van een ander bv. bij een verkeersongeluk of een ongeluk bij de bouw enz. In zulke gevallen kon je ontsnappen aan de straf door naar een vrijstad te vluchten.

Voor de leden van de stam der Rubenieten was er 'Beser in de woestijn op de hoogvlakte; voor de Gadieten Ramot in Gilead en voor de leden van de stam Manasse was er Golan in Basan.'

Mozes' opvolger Jozua zal de bijzondere status van deze drie vrijsteden in het Overjordaanse bevestigen (Jozua 20,08). Bovendien maakte hij van Golan een Levietenstad.

Toen de stammen van Israël werden verdeeld over het grondgebied, kregen de Levieten geen eigen domein; zij konden leven van de tempeldienst. Maar omdat zij toch ergens moesten wonen, kregen zij een aantal woonplaatsen toegewezen. Een daarvan was Golan (Jozua 21,27; 1 Kronieken 6,56).

Waar de stad Golan precies gelegen heeft, is niet meer te achterhalen. Later ging de naam over op heel de streek (soms werd 'Golan' verGriekst tot 'Gaulanitis'); de bodem bestond uit vulkanisch gesteente. Het gebied stond bekend om zijn vette weidegronden; bovendien haalde men in het zuiden rijke graanoogsten van de velden.

Sinds de komst van de Joodse staat Israël in 1947 kreeg de Golanhoogte ook strategische betekenis. Tijdens de zesdaagse oorlog in 1967 werd het gebied door Israël op Syrië veroverd en sindsdien bezet gehouden.